

Motion till riksdagen 2025/26:642

av **Heléne Björklund (S)**

Blekinge som pilotområde för gratis TBE-vaccinering

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att finansiera och utvärdera en pilotverksamhet i Blekinge där gratis TBE-vaccin erbjuds, i första hand till barn och unga, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

TBE (tick-borne encephalitis) eller fästingburen hjärninflammation är en virussjukdom som sprids via fästingar. Den kan börja som feber och huvudvärk men utvecklas ibland till hjärnhinneinflammation eller hjärninflammation. För den som drabbas kan sjukdomen ge mycket allvarliga konsekvenser, såsom förlamning, talstörningar, ljus- och ljudkänslighet eller livshotande tillstånd.

Det finns ingen botande behandling mot TBE, endast lindrande vård. Många drabbade får långvariga eller bestående besvär. Enligt Folkhälsomyndigheten riskerar upp till 40 procent av de som insjuknar att få kvarstående neurologiska problem, såsom minnesstörningar, koncentrationssvårigheter och nedsatt arbetsförmåga.

Antalet rapporterade TBE-fall i Sverige har ökat kraftigt under 2000-talet. Från runt 60 fall per år i början av 2000-talet till över 500 fall årligen under de senaste åren. Smittan har också spridit sig geografiskt. Blekinge är ett av de områden som är hårt drabbade.

Det finns ett effektivt vaccin mot TBE. Problemet är kostnaden. Vaccinet kräver flera doser och en grundvaccinering för en barnfamilj kan uppgå till 5 000–7 000 kronor. Det är en kostnad som många familjer inte har möjlighet att prioritera.

I dag ser vi därför att vaccinationstäckningen är för låg i Blekinge, trots att alla fem kommuner är riskområden. Att skydda sig själv och sina barn mot en allvarlig sjukdom ska inte vara en fråga om plånboken.

För att öka skyddet och samtidigt utvärdera effekten av gratis vaccinering föreslås att Blekinge blir pilotområde för kostnadsfri TBE-vaccination, i första hand riktat till barn och unga. Regeringen bör ta ansvar för att finansiera en sådan försöksverksamhet och följa upp resultaten.

Sverige har en lång tradition av att erbjuda befolkningen skydd mot allvarliga infektionssjukdomar genom nationella vaccinationsprogram. TBE är i dag en av de snabbast växande fästingburna sjukdomarna i Europa. Att förebygga sjukdom genom vaccination är både humanitärt och samhällsekonomiskt klokt.

Blekinge är en av de mest utsatta regionerna för TBE och lämpar sig väl som pilotområde för en satsning på kostnadsfri vaccination.

Heléne Björklund (S)